

Sygn. akt I Ca 6/15

POSTANOWIENIE

Dnia 4 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Zamościu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Bodys
Sędziowie:	SSO Halina Bork SSO Elżbieta Koszel (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Grażyna Rozkres

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2015 r. w Zamościu

na rozprawie sprawy

z wniosku A. K.

z udziałem M. U. (1), K. P., Z. P.,

D. O., A. P. i B. K. (1)

o dział spadku

na skutek apelacji uczestnika K. P.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Zamościu

z dnia 22 października 2014 r. sygn. akt I Ns 1382/12

postanawia:

I. oddalić apelację;

II. ustalić, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania apelacyjnego związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt I Ca 6/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 22 października 2014 r. Sąd Rejonowy w Zamościu ustalił, że:

I. w skład spadku po **W. S.** (synu A. i T.), zmarłym dnia (...) r. oraz w skład spadku po **F. S.** (córce G. i J.), zmarłej dnia(...)r. wchodzi:

- działka nr (...) o powierzchni 0,34 ha, położona w P., gmina K., nie mająca urządzonej księgi wieczystej;

- działka nr (...) o powierzchni 0,6203 ha, położona w K., gmina K., nie mająca urządzonej księgi wieczystej;
 - działka nr (...) o powierzchni 1,93 ha, położona w (...), gmina K., nie mająca urządzonej księgi wieczystej;
 - wynoszący 1/2 udział we współwłasności działki nr (...) o powierzchni 1,30 ha, położonej w P., gmina K., nie mającej urządzonej księgi wieczystej;
- II. w skład spadku po **C. U.** (córcze W. i F.), zmarłej dnia (...) r. oraz w skład spadku po **M. U. (2)** (synu A. i A.), zmarłym dnia (...) r. wchodzi:
- wynoszący 1/2 udział we współwłasności działki nr (...) o powierzchni 1,30 ha, położonej w P., gmina K., nie mającej urządzonej księgi wieczystej;
 - wynoszący 1/2 udział we współwłasności działki nr (...) o powierzchni 0,8596 ha, położonej w K., gmina K., nie mającej urządzonej księgi wieczystej ;
- III. w skład spadku po **B. P.** (córcze W. i F.), zmarłej dnia (...) r. wchodzi udział 1/2 we współwłasności działki nr (...) o powierzchni 0,8596 ha, położonej w K., gmina K., nie mającej urządzonej księgi wieczystej;
- IV. oddalił wniosek uczestnika K. P. o stwierdzenie zasiedzenia przedmiotowych nieruchomości;
- V. dokonał podziału działki nr (...) o powierzchni 0,8596 ha, położonej w K. na działki oznaczone numerami: nr (...) o powierzchni 0,0955 ha, nr (...) o powierzchni 0,1932 ha, nr (...) o powierzchni 0,1934 ha, nr (...) o powierzchni 0,1890 ha, nr (...) o powierzchni 0,1885 ha - opisane na mapie stanowiącej integralną część opinii biegłego geodety K. K. (1), wpisanej do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego w dniu 18 lipca 2013 r. za nr(...);
- VI. dokonał działu spadku po W. S., F. S., C. U., M. U. (2) i B. P. w ten sposób, że:
- a/ przyznał wnioskodawczyni A. K. na wyłączną własność działki: nr (...) o powierzchni 0,1934 ha i nr (...) o powierzchni 0,1890 ha, położone w K., powstałe w wyniku podziału działki nr (...), a nadto działkę nr (...) o powierzchni 0,6203 ha, położoną w K.;
 - b/ przyznał uczestnikowi K. P. na wyłączną własność działki: nr (...) o powierzchni 0,1932 ha i nr (...) o powierzchni 0,1885 ha – położone w K., powstałe w wyniku podziału działki nr (...), a nadto: działkę nr (...) o powierzchni 0,34 ha, położoną w P. działkę nr (...), o powierzchni 1,93 ha, położoną w (...) i działkę nr (...) o powierzchni 1,30 ha, położoną w P.;
 - c/ przyznał wnioskodawczyni A. K. oraz uczestnikowi K. P. na współwłasność z udziałami po 1/2 działkę nr (...) o powierzchni 0,0955 ha, położoną w K., gmina K., powstałą w wyniku podziału dotychczasowej działki nr (...);
- VII. nakazał wnioskodawczyni A. K. oraz uczestnikowi K. P. wzajemne wydanie sobie nieruchomości przyznanych im postanowieniem;
- VIII. zasądził od uczestnika K. P. na rzecz wnioskodawczyni A. K. tytułem dopłaty kwotę 42 325 zł płatną w terminie 6 miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia wraz z odsetkami ustawowymi w razie uchybienia terminowi płatności;
- IX. wartość przedmiotu postępowania ustalił na kwotę 337 400 zł;
- X. nakazał ściągnąć od wnioskodawczyni A. K. oraz uczestnika K. P. na rzecz Skarbu Państwa kwoty po 2 775,85 zł tytułem zwrotu wydatków wyłożonych tymczasowo ze Skarbu Państwa;
- XI. zasądził od uczestnika K. P. na rzecz wnioskodawczyni A. K. kwotę 500 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił,

że spadkodawca W. S. zmarł w dniu (...) a jego żona F. S. zmarła w dniu (...) r.

Postanowieniem z dnia 18 czerwca 1997 r. w sprawie I Ns 761/97 Sąd Rejonowy w Zamościu stwierdził, że spadek po W. S. na podstawie ustawy nabyła: żona F. S. oraz córki D. O., C. U. i B. P. po 1/4 części każda z tym, że wchodzące w skład spadku gospodarstwo rolne dziedziczy z mocy ustawy: żona F. S. oraz córki C. U. i B. P. - po 1/3 części. Spadek po F. S. na podstawie ustawy nabyły córki: D. O., C. U. i B. P. po 1/3 części każda, z tym że wchodzące w skład spadku gospodarstwo rolne dziedziczą: córki C. U. i B. P. po 1/2 części każda.

W skład spadku po W. S. i F. S. wchodzi działki: nr (...) o powierzchni 0,34 ha, położona w P., gmina K., nr(...) o powierzchni 0,6203 ha, położona w K., nr (...) o powierzchni 1,93 ha, położona w (...) gmina K. oraz udział 1/2 we współwłasności działki nr (...) o powierzchni 1,30 ha, położonej w P., gmina K..

W. i F. małż. S. stali się właścicielami działki nr (...) na podstawie aktu własności ziemi (...).

Własność działki nr (...) oraz udział 1/2 we współwłasności działki nr (...) pierwotnie zostały uregulowane aktem własności ziemi nr (...) wydanym na rzecz F. S..

Aktem własności ziemi (...) wydanym na rzecz F. S. uregulowano również własność działki nr (...) o powierzchni 0,6203 ha, położonej w K.. Obecnie przedmiotowa działka, wobec zmian gruntowych, jest oznaczona nr (...).

W dacie wejścia w życie ustawy o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych, tj. w dniu 4 listopada 1971 r. F. S. pozostawała we wspólności ustawowej z mężem W. S.. Zawarli oni bowiem związek małżeński w dniu (...) r., zaś wspólność ustała w dniu śmierci W. S. tj. z dniem (...) r. Przedmiotowe nieruchomości weszły więc w skład majątku wspólnego małżonków S..

Spadkobierczyni W. i F. małż. S. - C. U. zmarła (...) r. Postanowieniem z dnia 25 maja 2001 r. w sprawie I Ns 392/01, uzupełnionym w dniu 5 grudnia 2012 r. postanowieniem wydanym w sprawie niniejszej Sąd Rejonowy w Zamościu stwierdził, że spadek po niej, wraz z wchodzącym w skład spadku gospodarstwem rolnym, na podstawie ustawy dziedziczą: mąż M. U. (2) oraz dzieci A. K. i M. U. (1) po 1/3 części każdy z nich.

Mąż C. M. U. zmarł (...)r. Postanowieniem z dnia 17 sierpnia 2001 r. w sprawie I Ns 648/01, uzupełnionym postanowieniem z dnia 5 grudnia 2012 r. wydanym w sprawie niniejszej, Sąd Rejonowy w Zamościu stwierdził, że spadek po M. U. (2) wraz z wchodzącym w skład spadku gospodarstwem rolnym na podstawie ustawy dziedziczą jej dzieci: A. K. i M. U. (1), po 1/2 części każdy z nich.

W skład spadku po C. U. oraz M. U. (2) wchodzi wynoszący 1/2 udział we współwłasności działki nr (...) o powierzchni 1,30 ha, położonej w P. oraz udział 1/2 we współwłasności działki nr (...) (poprzednio oznaczonej nr (...)) o powierzchni 0, (...) ha, położonej w K.. Aktem własności ziemi nr (...) wydanym na rzecz C. U. stwierdzono bowiem, iż na podstawie ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 27, poz. 250) stała się ona z mocy prawa właścicielem udziału 1/2 części przedmiotowych nieruchomości.

W dniu 4 listopada 1971 r C. U. oraz M. U. (2) pozostawali we wspólności ustawowej małżeńskiej. Zawarli oni związek małżeński (...) r., zaś wspólność ustała w dniu śmierci C. U. tj. z dniem(...)roku. Przedmiotowe nieruchomości weszły zatem do majątku wspólnego małżonków U..

Spadkobierczyni W. i F. małż. S. A. P., zmarła w dniu (...) r.

Postanowieniem z dnia 25 października 2011 r. w sprawie I Ns 1179/11 Sąd Rejonowy w Zamościu stwierdził, że spadek po B. P. na podstawie ustawy nabyli: mąż K. P. oraz dzieci Z. P., B. K. (1) i A. P. po 1/4 części każdy z nich.

W skład spadku po B. P. wchodzi wynoszący 1/2 udział we współwłasności działki oznaczonej aktualnie nr (...) o powierzchni 0,8596 ha, położonej w K.. Aktem własności ziemi nr (...) wydanym na rzecz B. P. stwierdzono bowiem, iż na podstawie ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych stała się ona z mocy prawa właścicielem do udziału 1/2 nieruchomości położonej w P., oznaczonej w ewidencji gruntów uprzednio jako działka nr (...).

B. P. i K. P. zawarli związek małżeński w dniu (...) r., a zatem w dacie nabycia z mocy prawa przez B. P. udziału we współwłasności tej działki nie pozostawali oni we wspólności ustawowej małżeńskiej. Obecnie K. P. jest współwłaścicielem przedmiotowej nieruchomości jedynie na podstawie dziedziczenia po żonie B. P..

K. i B. małż. P. na początku lat 80 - tych wzniesli budynek mieszkalny na działce położonej w K. oznaczonej obecnie numerem (...). Około 1985 r. zamieszkali w tym budynku z F. S.. Obecnie K. P. wraz z dziećmi korzystają z około połowy przedmiotowej działki siedliskowej. Na działce nr (...) znajdował się też stary drewniany dom mieszkalny, w którym za zgodą F. S. jeszcze do 1983 r. mieszkała jej córka D. O. z mężem. B. P. i C. U. uzgodniły, że działka siedliskowa nr (...) będzie w przyszłości podzielona na dwie równe części, były też zgodne, że całe gospodarstwo rolne ich rodziców małż. S., należy do nich wspólnie po połowie. Mąż B. K. (2) P. za właściciela wszystkich nieruchomości rolnych, po śmierci W. S., uważał F. S., do czasu śmierci tejże, uprawiał za jej zgodą grunty orne. Po śmierci F. S. od listopada 1996 r. działki nie były uprawiane, połowę należności podatkowych rozpoczęła opłacać wnioskodawczyni. Zarówno sam K. P., jak też osoby z jego otoczenia (sąsiedzi) i rodzina (w tym spadkobiercy małż. S.) po śmierci obydwójga małżonków S. za właścicieli przedmiotowych działek po nich pozostałych uważali wszystkich spadkobierców.

Działka siedliskowa nr (...) jest aktualnie w posiadaniu uczestnika K. P.. Biegły geodeta K. K. (1) w sprawie niniejszej opracował projekt podziału tej nieruchomości na działki oznaczone numerami: (...) o powierzchni 0,0955 ha, (...) o powierzchni 0,1932 ha, (...) o powierzchni 0,1934 ha, (...) o powierzchni 0,1890 ha oraz (...) o powierzchni 0,1884 ha. Działka nr (...) została zaprojektowana jak droga dojazdowa do działek (...). Projekt podziału biegły oznaczył na mapie wpisanej do ewidencji zasobu powiatowego w dniu 18 lipca 2013 r. za numerem(...), stanowiącej integralną część sporządzonej przez niego opinii.

Według opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego J. S. (1) aktualna wartość rynkowa poszczególnych działek wynosi: nr (...) – 35 100 zł, nr (...) – 18 900 zł, nr (...) – 4 100 zł, nr (...) – 6 300 zł. Wartość poszczególnych działek powstałych po podziale dotychczasowej działki nr (...) wynosi: nr (...) – 138 700 zł (w tym ogrodzenie stanowiące bezspornie nakład uczestnika K. P. - 2000 zł), nr (...) – 113 100 zł, nr (...) – 11 700 zł oraz nr (...) – 11 500 zł.

Taki stan faktyczny Sąd I instancji ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy, jak też w aktach spraw związkowych: I Ns 648/01, I Ns 1179/11, I Ns 392/01, I Ns 761/97 Sądu Rejonowego w Zamościu, których autentyczność i moc dowodowa nie były kwestionowane przez wnioskodawczynię ani uczestników.

Sądu Rejonowy obdarzył wiarą pisemne opinie biegłych: z zakresu geodezji K. K. (1) oraz z zakresu wyceny nieruchomości J. S., a także ustne wyjaśnienia do opinii biegłego K. K. (1). Opinie te są precyzyjne, zostały sporządzone przez osoby dysponujące dużą wiedzą i doświadczeniem w dziedzinach objętych przedmiotem opiniowania. Ostatecznie żadna z opinii nie była kwestionowana przez wnioskodawczynię oraz uczestników.

Sąd I instancji obdarzył wiarą zeznania świadków: S. K., H. K., E. K., W. O., J. S. (2), a także zeznania wnioskodawczyni A. K. i uczestników K. P., D. O., M. U. (1) oraz Z. P., jako zgodne co do okoliczności faktycznych i znajdujące potwierdzenie w zgromadzonych dokumentach. Wobec zgłoszonego wniosku o stwierdzenie zasiedzenia, Sąd uznał, że korespondujące ze sobą zeznania świadków nie potwierdziły okoliczności, aby K. P. wraz z żoną B. P. objęły przedmiotowe nieruchomości po śmierci W. S. jako posiadacze samoistni, władający z wolą władania rzeczą dla siebie, odpowiednio jako właściciele. Sam uczestnik K. P. przyznał, iż za właściciela całego majątku uważał F. S. do czasu jej śmierci. Dopiero od wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie uważa się za właściciela tych nieruchomości.

Sąd Rejonowy dokonał następującej oceny prawnej.

Stosownie do art. 684 k.p.c. Sąd ustala skład spadku ulegającego podziałowi na chwilę otwarcia spadku, jego zaś wartość - według cen z chwili dokonania działu.

Skład spadku po W. S., F. S., C. U., M. U. (2) oraz po B. P. nie był sporny. Wartość nieruchomości określona w opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego J. S. (1) również nie była kwestionowana, w tym nie był negowany fakt, iż budynek wzniesiony przez K. P. i B. P. na działce nr (...) stanowi ich wyłączny nakład. Nie wchodzi on zatem w skład majątku spadkowego po C. U., której przysługiwał udział 1/2 we współwłasności działki. Z tych względów ustalona przez biegłego wartość wydzielonej jako siedlisko działki nr (...) nie uwzględnia wartości budynku mieszkalnego jako składnika gruntu. Nakładem małż. P. jest także wykonane przez nich ogrodzenie usytuowane na działce nr (...). Od kwoty 138 700 zł, jako wartości działki nr (...) przyznanej uczestnikowi K. P., należało odjąć kwotę 2 000 zł - wartość ogrodzenia. Wartość tej nieruchomości wyraża się więc kwotą 136 700 zł. Łączna rynkowa wartości nieruchomości będących przedmiotem działu wynosi 337 400 zł.

W sprawie o dział spadku mają odpowiednie zastosowanie przepisy o zniesieniu współwłasności. Każdy ze współspadkobierców ma prawo do wskazania preferowanego przez siebie sposobu działu.

Stosownie do treści art. 622 § 2 k.p.c. w zw. z art. 621 k.p.c., gdy wszyscy uczestnicy postępowania złożą zgodny wniosek co do sposobu zniesienia współwłasności, Sąd wyda postanowienie odpowiadające treści wniosku, jeżeli projekt podziału nie sprzeciwia się prawu, ani zasadom współżycia społecznego, ani też nie narusza w sposób rażący interesu uprawnionych. Jeżeli zachodzą warunki do dokonania podziału w naturze, Sąd dokonuje tego podziału na części odpowiadające wartością udziałom współwłaścicieli z uwzględnieniem wszelkich okoliczności zgodnie z interesem społeczno - gospodarczym. Różnice wartości wyrównuje się przez dopłaty pieniężne (art. 623 k.p.c.).

W okolicznościach sprawy wnioskodawczyni domagała się przyznania na jej wyłączną własność wydzielonych działek nr (...) oraz działki (...), a nadto przyznania na współwłasność z uczestnikiem K. P. działki nr (...), jako drogi dojazdowej do pozostałych wydzielonych działek oraz dopłaty płatnej w terminie 3 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia.

Uczestnik K. P. wnosił o stwierdzenie zasiedzenia przedmiotowych nieruchomości, jednocześnie oświadczył, iż w razie nie uwzględnienia tego wniosku wyraża zgodę na dział spadku w sposób wskazany przez wnioskodawczynię, jednakże nie zgodził się na uiszczenie dopłaty.

Uczestnik postępowania M. U. (1) zrzekł się swojego udziału spadkowego na rzecz wnioskodawczyni, zaś uczestnicy D. O., A. F., Z. P. i B. K. (1) zrzekli się swoich udziałów na rzecz K. P..

W ocenie Sądu Rejonowego uczestnik K. P. nie wykazał przesłanek niezbędnych do stwierdzenia zasiedzenia, a zatem jego wniosek w tym zakresie został oddalony. Zgodnie z treścią art. 172 § 1 k.c. posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze. Po upływie lat trzydziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze (art. 172 § 2 k.c.). Ze sformułowania art. 172 k.c. wynika, że do nabycia w drodze zasiedzenia prawa własności nieruchomości konieczne jest łączne spełnienie dwóch przesłanek: samoistnego posiadania oraz upływu czasu dwudziestu lub trzydziestu lat. Natomiast dobra wiara posiadacza nie jest samodzielną przesłanką nabycia własności nieruchomości tą drogą. Ma tylko takie znaczenie, że skraca termin zasiedzenia z trzydziestu do dwudziestu lat. Z treści art. 336 k.c. wynika, że posiadaczem samoistnym rzeczy jest ten, kto postępuje z rzeczą jak właściciel, o czym świadczą okoliczności dostrzegalne dla innych osób, wyrażając tym samym wolę wykonywania względem niej prawa własności. Samoistnym posiadaczem nieruchomości jest ten kto korzysta z niej z wyłączeniem innych osób, pobiera pożytki i dochody, a także uważa się za uprawnionego do rozporządzenia nią. Powszechnie przyjmuje się, że rodzaj posiadania (samoistne lub zależne) zdeterminowany jest przede wszystkim zakresem faktycznego władztwa nad rzeczą oraz faktem, czy odbywa się ono za wyraźną lub dorozumianą zgodą innej osoby (w tym właściciela). Posiadanie samoistne to władztwo nad rzeczą z wyłączeniem innych osób i niezależne od wyraźnej lub dorozumianej zgody innej osoby, w tym w szczególności niezależne od zgody i woli właściciela.

Uczestnik K. P., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, nie udowodnił w żaden sposób, aby wraz ze swą żoną korzystał z przedmiotowych nieruchomości w okresie po śmierci W. S. jako posiadacz samoistny, aż do upływu zasiedzenia. Uczestnik sam przyznał, że po śmierci W. S. za właściciela przedmiotowych nieruchomości uważał F. S., to ona decydowała o sposobie użytkowania gruntów rolnych, zezwoliła też na budowę domu uczestnikowi i jego żonie, wyraziła zgodę na zamieszkiwanie przez D. O. w starym domu mieszkalnym. Władanie przedmiotowymi gruntami przez małż. P. w zakresie woli posiadania nie odpowiadało władaniu właścicielskiemu. Fakt posiadania jedynie zależnego, a nie samoistnego, potwierdzili również przesłuchani w sprawie świadkowie zeznając, iż powszechnie za właściciela była uważana po śmierci męża F. S..

Niezależnie od tego, także element władztwa fizycznego w okresie prowadzącym do ewentualnego zasiedzenia budzi wątpliwości, skoro uczestnik K. P. przyznał, iż po śmierci F. S. grunty rolne leżały ugiorem. W użytkowaniu uczestnika i jego żony była działka siedliskowa nr (...), jednak co do tej działki uczestnik również przyznawał, iż nie był jej samoistnym posiadaczem - nie uważał się za jej właściciela i aż do czasu wszczęcia postępowania w sprawie niniejszej nie władał nią z wolą władania dla siebie jak właściciel.

Biorąc pod uwagę zgodne stanowisko wnioskodawczynie i uczestników co do sposobu działu spadku Sąd I instancji przyznał wnioskodawczynie A. K. na wyłączną własność działki: nr (...) o powierzchni 0,1934 ha i nr (...) o powierzchni 0,1890 ha oraz działkę nr (...) o powierzchni 0,6203 ha. Uczestnikowi K. P. Sąd przyznał na wyłączną własność działki: nr (...) o powierzchni 0,1932 ha i nr (...) o powierzchni 0,1885 ha, nr (...) o powierzchni 0,34 ha, nr (...) o powierzchni 1,93 ha oraz nr (...) o powierzchni 1,30 ha. Na współwłasność z udziałami po 1/2 Sąd przyznał wnioskodawczynie A. K. oraz uczestnikowi K. P. działkę nr (...) o powierzchni 0,0955 ha.

Przy takim sposobie podziału wnioskodawczynie przysługuje dopłata od uczestnika. Określając jej wysokość Sąd uwzględnił, że udziały B. P. i C. U., które odziedziczyły gospodarstwo rolne po rodzicach wynoszą po 1/2 części, wnioskodawczynie i uczestnika K. P. w majątku spadkowym po W. i F. małż. S. oraz C. U. i B. P. wynoszą po 1/2 części. Nie dotyczy to jedynie działki nr (...), bowiem stanowiła ona współwłasność po 1/2 części małżonków S. i C. U.. Dodatkowo C. U. w wyniku spadkobrania po rodzicach nabyła jeszcze udział 1/4 (tj. 1/2 spadku z udziału 1/2 przysługującego w przedmiotowej nieruchomości małż. S.). W konsekwencji obecny udział A. K. w działce nr (...) wynosi 3/4 części, a udział uczestnika K. P. wynosi 1/4 część.

Łączna wartość nieruchomości przyznanych na rzecz wnioskodawczynie wynosi 131 100 zł. Jej udział w działce nr (...) wynosił 3/4, a w pozostałych nieruchomościach 1/2, a zatem wyrażał się kwotą łączną 173 425 zł (tj. 18 900 zł jako wartość całej działki nr (...) \times 3/4 = 14 175 zł; 318 500 zł jako wartość pozostałych działek : 2 = 159 250 zł; 159 250 zł + 14 175 zł = 173 425 zł). Udział K. P. w działce nr (...) wynosił 1/4 a pozostałych nieruchomościach 1/2, zatem wyrażał się kwotą łączną 163 975 zł (18 900 zł \times 1/4 = 4725 zł; 159 250 zł + 4725 zł = 163 975 zł). W wyniku działu spadku K. P. otrzymał składniki majątkowe o wartości 206 300 zł.

Z tych względów Sąd zasądził tytułem dopłaty od K. P. na rzecz A. K. kwotę 42 325 zł (173 425 zł – 131 100 zł = 42 325 zł).

Decydując o wysokościach i terminach dopłaty, w oparciu o art. 212 § 3 k.c., Sąd miał na względzie oświadczenie K. P., że nie dysponuje on oszczędnościami, które umożliwiłyby niezwłoczną spłatę na rzecz wnioskodawczynie. Będzie on musiał podjąć starania, aby zgromadzić niezbędne środki. W ocenie Sądu Rejonowego zasadne jest odroczenie terminu dopłaty na okres sześciu miesięcy, aby umożliwić uczestnikowi realne uzyskanie środków (np. z kredytu czy ze sprzedaży którejkolwiek nieruchomości). Dłuższy okres przewidziany na dopłatę godziłby w interesy ekonomiczne wnioskodawczynie.

Na podstawie art. 624 zd. 2 k.p.c. nakazano zainteresowanym wzajemne wydanie sobie nieruchomości przyznanych im sentencją postanowienia.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania uzasadnia treść 520 § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 83 ust. 2 w zw. z art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Apelację od postanowienia złożył uczestnik postępowania K. P., zaskarżając je w pkt VI a/ i b/ oraz w pkt VIII.

Apelujący zarzucił sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Podnosząc taki zarzut K. P. wnosił o zmianę zaskarżonego postanowienia w objętych apelacją punktach poprzez przyznanie wnioskodawczyni dodatkowo działki nr (...) o pow. 0,34 ha położonej w P. oraz działki nr (...) o pow. 1,30 ha położonej w P. bez dopłat ze strony apelującego, zaś w przypadku żądania przez wnioskodawczynię jeszcze dopłaty, wnosił o dokonanie podziału działki nr (...) o pow. 1,93 ha, położonej w (...) oraz przyznanie wnioskodawczyni i uczestnikowi po połowie tej działki, a także uchylenie pkt VIII postanowienia.

Jako żądanie ewentualne, apelujący wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż podniesiony w niej zarzut nie jest trafny.

Zarzut apelacji dotyczy sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z zebrany materiałem dowodowym, a więc naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. Przepis ten, znajdujący zastosowanie w sprawie na mocy art. 13 § 2 k.p.c., stanowi, że Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Ocena wiarygodności i mocy dowodów jest podstawowym zadaniem Sądu orzekającego wyrażającym istotę sądownictwa, a więc rozstrzygania kwestii spornych w warunkach niezawisłości, na podstawie własnego przekonania sędziego, przy uwzględnieniu całokształtu dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu tych dowodów mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności. Własne przekonanie Sądu musi być wynikiem logicznego powiązania wniosków z zebranymi w sprawie dowodami, a swobodna ocena odpowiadać warunkom określonym przez przepisy prawa procesowego, co oznacza możliwość oparcia przekonania Sądu na dowodach prawidłowo przeprowadzonych.

Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga natomiast zarówno sprecyzowania, które dowody miały zostać błędnie ocenione, jak też wykazania, że Sąd oceniając te dowody naruszył określone w wymienionym przepisie kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów, co miało wpływ na wynik sprawy. Nie jest zaś wystarczające tylko przekonanie strony o innej, niż przyjął Sąd, wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie. W związku z tym, o ile skarżący nie wykaże błędów logicznego rozumowania, sprzeczności oceny z doświadczeniem życiowym, braku wszechstronności czy też bezzasadnego pominięcia konkretnych dowodów, które prowadzą do wniosków odmiennych, nie można uznać, że Sąd naruszył art. 233 § 1 k.p.c. (tak - wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2005 r., III CK 314/05, Lex nr 172176, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2004 r., II CK 369/03, Lex nr 174131, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2004 roku w sprawie IV CK 274/03, Lex nr 164852).

W rozpoznawanej sprawie apelująca nie przedstawiła argumentów, które czyniłyby zasadnym zarzut naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Natomiast dokonana przez Sąd Rejonowy wszechstronna ocena całokształtu przeprowadzonych w sprawie dowodów w żadnym razie nie wykracza poza wyznaczone tym przepisem granice swobodnej oceny. Wnioski wysnute przez Sąd I instancji w oparciu o przeprowadzone dowody i poczynione ustalenia pozostają z tymi dowodami w logicznym związku. W konsekwencji Sąd Okręgowy w całości podziela ustalenia Sądu Rejonowego i przyjmuje je za własne.

Apelacja nie zawiera zarzutu naruszenia przepisów dotyczących sposobu podziału dokonanego przez Sąd, jednak z jej argumentacji wynika, że uczestnik K. P. nie zgadza się na uiszczenie dopłat należnych wnioskodawczyni, stąd wniosek o przyznanie A. K. jeszcze innych nieruchomości spadkowych w naturze.

Wnioskodawczyni nie zgadza się na taki sposób podziału majątku spadkowego (k. 288v., 289).

W tym kontekście należy uznać, że sposób działu spadku był uzgodniony przez wnioskodawczynię i uczestników przed Sądem I instancji. Uczestnicy do zamknięcia rozprawy nie zgłaszali innych propozycji dotyczących podziału w naturze, bądź innego podziału poszczególnych nieruchomości między osoby uprawnione z tytułu spadkobrania. Zgodnie z art. 622 § 2 k.p.c, w zw. z art. 688 k.p.c., gdy wszyscy współwłaściciele złożą zgodny wniosek co do sposobu podziału, Sąd wyda postanowienie odpowiadające treści wniosku. Zaskarżone postanowienie odpowiada więc prawu i zasadniczo jest zgodne z wolą wnioskodawczyni i uczestników. Orzeczenie o dopłatach jest zgodne z art. 623 k.p.c., w myśl którego Sąd wyrównuje różnice wartości przez dopłaty pieniężne (a więc jest do tego zobligowany), jeżeli takie różnice wystąpiły a uprawniony żąda dopłat. Postępowanie przed Sądem I instancji toczyło się ponad dwa lata, przy czym wstępny szacunek działek podany we wniosku zainicjowanym przez A. K. pozwalał obliczyć wartość poszczególnych nieruchomości. Tym bardziej po otrzymaniu opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości J. S. (1) istniała możliwość zmiany stanowiska w przedmiocie sposobu podziału nieruchomości w naturze. Uczestnik K. P., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, innego sposobu podziału nieruchomości spadkowych nie postulował. Wnioski apelacji nie są więc uprawnione.

Z tych względów na mocy art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił apelację, jako bezzasadną.

Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego ma podstawę prawną w art. 520 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.